

TAALBEWUST IN ÉLK VAK

HOE KRIJG JE JE COLLEGA'S MEE?

Luce van Donkersgoed
luce.vandonkersgoed@itta.uva.nl

Workshop studiedag LOWAN-vo
 24 november 2025

1

www.itta.uva.nl

1

DOELEN VAN DE WORKSHOP

1. Je kent drie basisprincipes voor **taalbewust lesgeven**.
2. Je denkt na over wat je collega's nodig hebben om meer aandacht te besteden aan taalontwikkeling **binnen hun vak**.

2

www.itta.uva.nl

2

WIE ZITTEN IN DE ZAAL?

Ik ben..

- ..docent Nederlands/MVT in het vo
- ..vak-/praktijkdocent in het vo
- ..iets anders in het vo
- ..werkzaam in de ISK
- ..nog niet genoemd, want ik ben ...

3

www.itta.uva.nl

3

4

The complex block is titled 'QUOTES VAN NT2-LEERLINGEN'. It contains four speech bubbles with the following text: 'Het helpt als ik mag samenwerken met een klasgenoot. En als de docent woorden uitlegt.', 'Bij een toets mag ik geen vragen stellen. Ik snap dat ik het antwoord niet mag vragen, maar waarom mag ik niet vragen wat een woord betekent?', 'Ik vind biologie heel leuk. Dat voelt als pauze van het leren van Nederlands.', and 'In sommige lessen mag ik in mijn eigen taal praten. Bij sommige docenten mag het niet.' The iTTA logo is in the top right corner. At the bottom, there is a small URL 'www.itta.uva.nl' and a logo for 'taalontwikkeling'.

5

The complex block is titled 'TAALBEWUST LESGEVEN'. It features a large orange arrow pointing right. Inside the arrow, the text reads: 'Met een taalbril naar je les kijken' and 'Taal is het voertuig van het leren'. The iTTA logo is in the top right corner. At the bottom, there is a small URL 'www.itta.uva.nl' and a logo for 'taalontwikkeling'.

6

ORGANISATIE: DRIESLAG NT2

Slag	Ondersteuning
1	aandacht voor taal in alle vakken
2	taallesen Nederlands
3	extra ondersteuning Nederlands

ideaal

7

[illegible]

iTTA

- slag 1 aandacht voor taal in alle vakken
- slag 2 taallessen Nederlands
- slag 3 extra ondersteuning Nederlands

8

WWW.ITTA.UVA.NL

taal ontwikkelt taal
 ontwikkelt taal ontwikkelt taal
 ontwikkelt taal ontwikkelt taal ontwikkelt taal

UvA

8

ORGANISATIE: DRIESLAG NT2

- slag 1 aandacht voor taal in alle vakken
- slag 2 taallessen Nederlands
- slag 3 extra ondersteuning Nederlands

www.itta.uva.nl

[uithoofdstuk 1 taal onafhankelijk taalonderwijs](#)

[uithoofdstuk 2 taal onafhankelijk taalonderwijs](#)

9

iTTA

TAALBEWUST LESGEVEN

1. Bied **taalsteun** bij je les(materiaal)

2. Besteed aandacht aan **woorden**

3. Stimuleer zoveel mogelijk **interactie**

10

www.itta.uva.nl

ontkelt taal
ontkelt taal
ontkelt taal

10

iTTA

TAALSTEUN | WAT KAN DE VAKDOCENT DOEN?

11

www.itta.uva.nl

ontkelt taal
ontkelt taal
ontkelt taal

11

iTTA

TAALSTEUN | WAT KAN DE VAKDOCENT DOEN?

• Voorkennis activeren

• Taalgebruik aanpassen (tempo, herhaling)

• Visuele ondersteuning bij de uitleg

• Begrip controleren

• Aandacht voor woorden

12

www.itta.uva.nl

ontkelt taal
ontkelt taal
ontkelt taal

12

16

[illegible]

WOORDEN | WAT KAN DE VAKDOCENT DOEN?

- Woorden incl. lidwoord op het bord schrijven
- Aandacht besteden aan belangrijke (schooltaal)woorden
- Woordenlijstje geven
- Woorden herhalen
- Woordleerstrategieën stimuleren

17

www.itta.uva.nl

17

3. STIMULEER ZOVEEL MOGELIJK INTERACTIE

- De belangrijkste voorwaarde voor het leren van een taal is **taalcontact**.
- Je leert taal in interactie, door te doen.
- Zo oefenen leerlingen met de nieuwe woorden.

18

18

INTERACTIE | WAT KAN DE VAKDOCENT DOEN?

- Veel ruimte creëren voor samenwerken.
- Een NT2-leerling koppelen aan een NT1-leerling.
- Ruimte bieden aan meertaligheid en verschillende talen benutten.

19

19

TAALBEWUST LESGEVEN

1. Bied **taalsteun** bij je les(materiaal)
2. Besteed aandacht aan **woorden**
3. Stimuleer zoveel mogelijk **interactie**

www.itta.uva.nl

Uitbreiden van taalbeheersing en taalvaardigheid bij leerlingen met een laag taalniveau

Uitbreiden van taalbeheersing en taalvaardigheid bij leerlingen met een laag taalniveau

Uitbreiden van taalbeheersing en taalvaardigheid bij leerlingen met een laag taalniveau

20

DE GROTE VRAAG IS ..

.. hoe krijg je je collega's mee?

WWW.ITTA.VA.NL

maakt taal omarmen en
 taal omarmen en taal omarmen
 taal omarmen en taal omarmen

21

```

graph TD
    A[Onbewust onbekwaam] --> B[Bewust onbekwaam]
    B --> C[Kennis Handvatten Oefenen]
    C --> D[Doen, Volhouden]
    D --> E[Onbewust bekwaam]
  
```

The diagram illustrates the progression of language acquisition stages. It starts with 'Onbewust onbekwaam' (Unconscious incompetence), followed by 'Bewust onbekwaam' (Conscious incompetence), then 'Kennis Handvatten Oefenen' (Acquiring knowledge and skills), then 'Doen, Volhouden' (Doing, Maintaining), and finally 'Onbewust bekwaam' (Unconscious competence). The stages are connected by arrows pointing downwards and to the right.

22

iTTA

BEWUSTWORDING

- Iets laten ervaren in een andere taal.
- Gesprekken met NT2-leerlingen.
- Op bezoek bij de ISK.
- ..

A cartoon stick figure with a yellow shirt and tie, holding up a glowing lightbulb with its right hand, symbolizing an idea or realization.

23

www.itta.uva.nl

Verplicht om te weten
Wat voor taal ontwikkelt taal
Wat voor ontwikkelingsstof ont-
wikkelt taal

23

KENNIS, HANDVATTEN, OEFENEN

- Informatie over de NT2-leerlingen.
- Workshop rondom woordenschat.
- Een aanspreekpunt voor vragen (bijv. de NT2-expert).
- ..

www.itta-uv.nl

werkt met taal om kennis te maken met Nederland

taal en samenleving

ITTA

24

DOEN, VOLHOUDEN

- Duidelijk NT2-beleid.
- Taal/NT2 als vast agendapunt binnen de vaksectie.
- Succeservaringen uitwisselen.
- Intervisie (struikelblokken bespreken).
- ..

www.itta.lva.nl

25

MEER WETEN?

KOM LANGS BIJ ONZE STAND

- Informatie over professionaliseringstrajecten, gericht op Taal/NT2-didactiek en/of -beleid.
- Verschillende materialen, zoals:

WWW.ITTA.UVA.NL

Uitbreiden taal
ontwikkelt taal
ontwikkelt taal
ontwikkelt taal

26

27
